

Novruz Nəcəfoğlu

AY TUTULAN GECƏNİN SƏHƏRİ

QANUN NƏŞRİYYATI

Novruz Nəcəfoğlu. AY TUTULAN GECƏNİN SƏHƏRİ.

povest

Bakı, Qanun Nəşriyyatı, 2026, 160 səh.

Ölçü: 130x200 mm

Cild: yumşaq

Çapa imzalandı: 26.08.2026

Korrektor: Aytən Sədəti

Mətn dizaynı: Vüqar Nağıyev

Qapaq dizaynı: Rövşən Abbas

© Qanun Nəşriyyatı, 2026

© Novruz Nəcəfoğlu, 2026

ISBN 978-9952-15-105-3

Kitab müəllif tərəfindən redaktə
edilərək nəşriyyata təqdim olunub.

Redaktə və məzmun məsələlərinə
görə müəllif məsuliyyət daşıyır.

...Ay batmamışdı. Qarşısını buludlar kəsmişdi...
...Axşam evə gec qayıtdım. Ay tutulan günün səhəri
yazacaqlarımı kağıza köçürmək üçün yazı masasının
arxasına keçdim...

* * *

...Şərtləşdiyimiz kimi, Bəhrüz yazdıqlarını mənə çatdırmışdı.
Nəcəfin yazdıqlarından isə hələ ki bir səs-soraq yox idi (olsaydı,
Bəhrüz mənə çatdırardı. Bəlkə də, yenə səbzi toyuq
gecə Nəcəfi yatmağa qoymayıb indi yuxuya vermişdi).

* * *

...Uşaqlar mışıl-mışıl yatırdılar. Hər kəsin yuxusu,
bax beləcə şirin olsun...

* * *

...Bəlkə, nə vaxtsa Nəcəf də həmin günün yaddaşında
qalanlarını yazacaq. Kim bilir, bəlkə də, onun yazdıqları
daha şirin, daha isti olacaq...

* * *

...Kim deyir ki, Ay soyuq olur?..

* * *

Yaşayırıq, görərik...

* * *

*Ayın tutulub batdığı o gecənin ertəsi nəvələrim Nəcəf və
Bəhrüzla belə şərtləşdik ki, bugünkü təəssüratları
vərəqlərə köçürək.*

*Balacalar hələ yatıb yuxularını doyunca almamış bir ədəbi
cərəyan kimi “dəbdə” olan “şüur axını” üslubunda indi
nəql edəcəklərimi qələmə almağı qət etdim.*

*Nəcəflə Bəhrüzün bu yazdıqlarımı oxumağa
hövsələ həvəsləri olacaqmı? Səbirləri çatacaqmı?
Mən deyə bilmərəm, özləri bilir...*

*“Bu qədim şəhərdə” ifadəsini tez-tez işlətdiyim yaşadığım
məkanda mənə qədərki yetkililərin də yaşadığı, elə indi
özümün də məskunlaşdığım evin darvazaları gediş-gəlişin
gur olduğu bir küçəyə açılır. Bir yandan da oğul uşağın
şən, qayğısız hay-küyü...*

*Qapıdan çıxıb yola düzələnəcən əvvəl onlarla qarşılaşıram.
Vəzifənin, yetkinin nə dəxli, qapı bir qonum-qonşunun
ehtiramla verdiyi “Salaməleykumdən” sonra kimisinin
(yaşca böyüklərin) mənə “müəllim”, kimisinin də
“icra baba” deyə xitabları qulaqlarımdan çəkilmir.
Yaddaşımı oyadan neçə-neçə xatirə yadıma düşür...*

* * *

*...“Xoş o gün ki, dostun qapısına tərəf uçum, o dərgaha
yetişmək üçün qanad çalım”, deyir Mövlana.
İndi mən də əlimə qələm alıb dost bildiklərimdən
söz açmaq istədim.*

* * *

Tanınmış yazıçı-publisist Novruz Nəcəfoğlunun yeni kitabına "Ay tutulan gecənin səhəri" povesti daxil edilib.

Povestdə artıq ədəbi cərəyanımızda özünəməxsus "fikir axını" kimi qəbul edilən süjet xəttindəki əhvalatlar, hadisələr "bir qədim şəhərdə" başlasa da, sonralar məkanın coğrafi hadisəsi genişlənilir. Əsərdə fərdi, tipik xarakterlərin təsvirindən tutmuş, çeşidli insan heykəllərinin nəqlinə qədər həssas yanaşma hakimdir, bəhs edilən hər məqam duyumlu qələmlə bədii təcəssüm predmetinə çevrilir.

İnanırıq ki, Novruz Nəcəfoğlunun bu yeni kitabı da oxucular tərəfindən maraqla qarşılanacaq, ədəbi prosesdə öz layiqli yerini tapacaqdır.

...İlin bütün fəsillərinin öz gözəlliyi var, deyirlər. Builki yay isə elə bil gəlib getmiş yay fəsillərinin ən gözəli idi. Həyat-baca təbiətin bütün rəng çalarları ilə bəzənmişdi. O rənglərin ən möcüzəli çalarlarını isə uşaqların səs-küyü tamamlayırdı. Anidən nazla səpələnib, elə qəfil də sovuşan ötəri yay yağışlarından, hərarətli yay gününün istisindən güc alan yaşıllıqlar zümrüd çöhrəsiylə üzə gülürdü. Nəcəflə Bəhrüz həmin bu yay nədənsə ayrı bir həvəslə mənə qoşulmuşdular. Onlarla birlikdə öz uşaqlığımdan mənə qalan ən şirin xatirələrimi toz basmış yaddaş boğçasından çıxararaq, özlüyümdə üstünü ehmalca silib-təmizləyib gün işıqlığına çıxarmaq istəyirdim. Bunlar, keçmişi xatırladan günlər mənə xüsusi şövq verirdi. Dünyanın harasında olursan ol, ən əsası ətrafındakı insanların sənə o iç dünyanı yaddaşında canlandırma bilməsidir. Özlüyümdə belə düşünə-düşünə yeniyetmə dostlarımdan – Nəcəflə Bəhrüzdan hələ ki, umu-küsülü deyildim. Onlarla, eləcə də onların dostları, həmyaşıdları, oturub durduqları məhəllə uşaqları, elə bütün tay-tuşları ilə maraqlanmaq, xırda-para ehtiyaclarıyla məşğul olub əlimdən gələni etmək mənə xüsusi bir rahatlıq və dinclik gətirirdi.

* * *

...Heç demə, bir gündə nələr-nələr olarmış...

...O gün səhərim Bəhrüzün gül üzünə açıldı. Bəhrüz həmişəkindən erkən oyanmışdı. Yanaşı yatdığımız

otağimdaca, qoşa çarpayıda mənimlə salamlayıb hal-əhval tutandan sonra çəkilib uzaqlaşdı. Bir ara görünmədi. Ərkəsöyün Bəhruzdu da, yəqin, evimizin ümumi otağında, yəni salonda, elə divanın üstündəcə yastıqsız-yorğansız, güllü çit mələfəyə bükülüb hələ də şirin-şirin yatan böyük qardaşı Nəcəfi oyatmağa gedib, deyə düşündüm.

Hərçənd ki Bəhruz, adətən, səhər yuxudan oyanıb qalxan kimi əl-üzünü yuyub dişlərini fırçalayandan sonra eşiyə, həyətə qaçır, quyruğunu başının altına qoyub mürgüləyən Qarabaşı yerindən tərpətmək üçün qəfil həmlələr edir, iş alınmayanda isə topa əl atır, nəhayət, o topu da tulladımı, Qarabaşın da ayaqları əlbəəl yerdən üzülür. Elə itin özü də top kimi havada yumalanır.

* * *

...Həə, Bəhruz səsi həyəti “başına götürən” sövzibarilərə, kəkilli sarı anacın ardınca qaçıb “cik-cik” cikkildəyən cücələrinə də göz yetirib, hərdən də kefinə düşəndə o biri toyuqları da ürküdüb yerindən eləmək üçün əyri dəstək çomağını daş barının divarına çırpı-çırpı dönüb evə, içəri qayıdır.

İndi bu qələmə aldığlarımı işdir-şayət, Bəhruz səbrini basıb özü oxusa, sözümün bu yerində, əlbəttə, mənimlə razılaşmayacaq. Boğazının damarları az qala şişib göyərənəcən səsinə səs verib:

– Baba! Baba! Ay baba! – deyib əvvəlcə kükrəyəcək, sonra da incik-incik: – Mən ki quşlara, heyvanlara heç

vaxt əziyyət verib heç incitməmişəm, – deyib mənimlə az qala qiyama qalxacaq. Əslində, haqlıdır!!!

Həqiqətən, Bəhrüz canlı aləmin bütün məxluqatını – yeraltı həşəratlarınacan, heyvanlardan tutmuş quşlarınacan, hətta böcəklərinəcən sevib, mərhəmət göstərir. Bəlkə də, Bəhrüzün şuluqluğunu şişirdirəm... Bu da nəvəmə bir baba istəyidir. Babalar bilir...

...Hə, nə isə, həyatımızda bir ana sövzibari var. Cücələrinə çoxdan pərvazladıb. Bu quş həyəti, bağı-bağcanı döşünə qatıb, olar-olmaz bilməyib hara gəldi ayaqlayır, hey gəzir-dolaşır, yerişi də itidir, ayaqları keyiyib, bir an belə dayanıb durmaq bilmir. Yerdəki otu qaça-qaça otlayır, torpaq üstəki dənini də qanad vurub uça-uça dənləyir. Su içdiyini, içdiyi o suyu da hardan tapdığını hələ ki, heç mən özüm də görməmişəm, bəlkə də, Bəhrüz görüb, kim bilir. Bu quş həm də yeri gəldi-gəlmədi, o qədər çığır-bağır salıb haray qoparır ki, səsini eşidənə hövsələ lazımdı ki, dözüb dura...

* * *

Kimlərin qulluğunda durduqlarını, onlara yemək-filan verdiklərini heç bilmirəm. Yəqin ki, qulluq edən var...

...Ötən gün həm dostumuz, həm də od qonşumuz olan usta Şakirlə danışib belə qərara gəldik ki, bəs daha bəsdir. Bu ana sövzibari quş cücələrini artıq pərvazlandırıb. İndi də ayrılıb təkcənə gəzib dolaşır. Cücələrinin də daha ona ehtiyacları yoxdur. Qulaqlarımızı “dəng” eləyib, “dil qəfəsə qoymur”, tut apar, ver qonşumuz Feyruza!

...Hə, söz ki, Feyruzdan düşdü, deyim bilin. Bu həmin Feyruz idi ki, bu başı bəlalı, sövzibari quşunu yaxamıza özü keçirmişdi. Tərifini də göylərə qaldırıb bizi elə həvəsləndirib tamahlandırmışdı ki, dərhal “al gətir” deyib kişini də tələsik yollamışdıq həmin Sövzibari quşunun alverinin ardınca. İndi bu da, bax, axırı! Bundan sonra cəzasını da, əcrini də daha özü çəkər...

...Bu “xas” qonşumuz Şakir də axşam tərəfi quşu, ana sövzibarini tutub ayaqlarını da bağlayıb karton qutuya qoyub. Ancaq sən demə aparıb deyilən ünvana çatdırmamış (demə, sözümüz ortada yarımçıq qalıbmış. Hərçənd ki, bunu sonradan bildik)...

İşdən-əhvalatdan xəbər tutub quşu həyətdən yığışdırıb Feyruzgilə aparmağı ona tapşıranda səsimi eşidən Nəcəf:

– Oxx, nə yaxşı oldu, sabah doyunca yataram, – deyə ləzzətlə gərnəşib ertəsi günün şirin səhər yuxusunu xəyal edərək gülümsünmüşdü.

Ancaq bu gün, işə bir bax, sübh erkən elə özüm də yenə o quşun səsinə şirin yuxudan oyandım. Zalım sövzibari qapanıb qoyulduğu o qutuda da haray salmışdı, həmişəki “səhər nəğməsinə” şövlə oxuyurdu...

Həmin o məqamda gözüm həyət-bacada qalsa da, bütün fikrim-zikrim hələ tamamlamayıb yarımçıq saxladığım qəlbində – düşüncəmdə gəzən yazılarımla yanaşı idi, qaçmağa, onları tamamlamağa tələsirdim. Əlimdən uzaq qalan yarımçıq işləri heç sevmirdim... Yazmaq